

Inițiativa #hailatreaba, aparută în mediul online ca urmare a măsurilor de diminuare drastică a activității economice și sociale adoptate de către factorii politici din România, adresează

**Președintelui României Klaus Iohannis și
Prim-Ministrului Ludovic Orban**, prezenta

Scrisoare Deschisă

Stimate Domnule Presedinte,
Stimate Domnule Prim-Ministru,

Oprirea generalizată a vieții sociale și a economiei românești prin decrete militare, ar trebui să se încheie. Daunele de durată și de anvergură cauzate de acest precedent autoritar le depășesc cu mult pe cele cauzate de virusul COVID-19. Poporul roman - indivizi, familii, afaceri - trebuie să decidă singuri cum și când să revină la viața lor de zi cu zi.

Nicio instituție a Statului nu are căderea (cel puțin morală) să închidă viața economică și socială a cetățenilor săi, pe termen nedefinit, sub pretextul unor „situații de urgență”. Funcționarii de stat și locali pot pretinde, sau chiar deține, puteri legale pentru a-și închide comunitățile. Dar ar trebui să reziste la exercitarea acestor puteri.

Considerăm “sănătatea” o chestiune ce intra în primul rând în zona de “responsabilitate individuală” și abia apoi de responsabilitate a comunităților (familie, loc de munca, localitate). Responsabilitatea conceptului de “stat” poate fi asumată eventual în profilaxie, în anumite intervenții punctuale, țintite și în limitele bugetare prestabilite, fiind conștienți că niciun sistem nu este arhitecturat să funcționeze corect în regim de “suprasarcină” conjuncturală.

Nu știm și încă nu putem ști, câți romani se vor îmbolnăvi sau vor muri de virus. Știm că predicțiile cu privire la infecția și ratele de deces sunt extrem de nesigure.

Chiar și decesele reale atribuite COVID-19 nu sunt atât de ușor de numărat. Vârsta, starea generală de sănătate și comorbiditatea sunt variabile dificil de evaluat, iar oamenii pot muri „cu” virusul, dar nu „din” cauza acestuia în mod necesar - dovadă rata dintre vindecări și decese. De asemenea, este foarte dificil de evaluat letalitatea virusului în raport cu tipurile de gripă și răceli cunoscute anterior.

Până în prezent, decesele COVID-19 în România și în alte părți din lume sunt cu mult mai puține decât decesele în anotimpurile gripei obișnuite sau din pandemiile anterioare. Această înțelegere este importantă pentru a pune virusul, iar răspunsul guvernului la acesta, în perspectivă. Chiar și în timpul pandemiilor, depresiilor și războaielor mondiale trecute, oamenii au mers la muncă.

Suntem la curent cu statisticile legate de victimele COVID-19 și cu scenariile estimate în funcție de gradul de intensitate al reacției guvernamentale, la nivelul statelor. Ne dorim un număr cât mai mic de victime ale pandemiei dar, în același timp, nu putem ignora numărul victimelor calculat ca rezultat al întregului proces sau costurile financiare ale diferitelor tipuri de intervenții ale statelor, costuri care sub o formă sau alta sunt și vor fi suportate în final tot de către contribuabili.

În 1850, economistul francez Frédéric Bastiat a ajutat lumea să înțeleagă „costurile văzute și nevăzute” ale politicilor statului. Este simplu să vezi cum carantinele și blocajele vor încetini răspândirea COVID-19. Este esențial, dar nu atât de simplu, să vedeți costurile și prejudiciile cauzate de oprirea economică. Doar atunci vom putea înțelege rațional compromisurile implicate.

În mai puțin de o lună, mii de proiecte antreprenoriale mici și medii sunt complet destructurate. Companii mijlocii și mari se confruntă cu probleme majore. Aproximativ 10 % din populația activă este deja în șomaj. Sute de mii de venituri sunt afectate. Libertatea individuală este profund afectată.

Câți romani care suferă de alte boli nu pot vedea acum un medic? Câți romani își vor pierde locurile de muncă, economiile de viață și sentimentul lor de valoare de sine? Câți vor ceda depresiei, abuzului de droguri, alcool sau sinucidere? Câți își vor pierde casele, vor divorța sau vor suferi abuzuri? Câți nu se vor recupera niciodată în cariera lor? Câte întreprinderi mici, inclusiv cele vitale ale medicilor vor dispărea din comunitatea dvs.? Câți tineri nu vor mai „decola” antreprenorial?

Va crește criminalitatea?

Aceste întrebări nu sunt retorice. Toate aceste lucruri s-au întâmplat, într-o anumită măsură cu ocazia și în urma recesiunilor anterioare.

Se vor întâmpla din nou - foarte curând - dacă nu reușim să acționăm imediat. Mii și mii de întreprinderi mici și mijlocii sunt destructurate și vor închide, la fel cum au făcut deja mulți angajatori mai mari. Milioane de lucrători sunt deja șomeri, mulți alții vor urma. Efectele vor fi în lant și se petrec deja.

Considerăm că măsurile draconice impuse populației și agenților economici trebuie să înceteze, făcând loc abordărilor raționale, echilibrate, constructive. Intervenționismul politicului pentru combaterea epidemiei de coronavirus generează deja un adevărat genocid economic.

Considerăm că abordarea "#stamacasa", în formă continuată și impusă politic a declanșat și va accentua o criza economică, o posibilă situație de "stagflație", ce poate depăși ca impact negativ, ca pagube totale, criza medicală provocată de pandemia Covid-19.

Ne este teamă că din această criza provocată de intervenția politicului (care reprezintă Statul) vom ieși cu toții mai săraci și mai lipsiți de libertăți și de independență economică. "Intervenționismul etatist" ocupă gradual un teren aparținând "pieței libere" și considerăm "etatovirusul" mai periculos pentru societate în ansamblu decât "coronavirusul".

Ne este teamă că exista o probabilitate semnificativă ca evoluțiile viitoare să afecteze prin diferite măsuri într-o proporție mult mai mare pe cei mai cumpătați și mai productivi, indivizi și companii, prin diferite măsuri ce vor fi impuse de către factorul politic și justificate apoi prin "nevoia de solidaritate".

Considerăm ca abordarea politică în problema "coronavirus" este marcată, în general, de populism. Acesta are ca și cauze principale sistemul actual de vot - caracterizat prin necorelarea între puterea de vot și contribuția la bugetele publice - și consecința sa directă - permanenta expansiune a statului în dauna sferei private (persoane fizice și juridice), la nivel de reglementări, de arii de responsabilitate și de mărime a bugetelor.

Considerăm că oportunitatea care se cere a fi fructificată în această conjunctură nefericită poate fi aceea de a deschide o discuție serioasă cu privire la reducerea

atribuțiilor statului și implicit a costurilor sale, despre nevoia de echilibru bugetar și despre actuala formă a sistemului de vot, întrucât în aceste aspecte se află rădăcina tuturor problemelor, a abordărilor eronate.

Nu vrem să “primim” nimic de la stat pentru care nu am platit.

Nu vrem să fim “protejați” fără să cerem.

Nu vrem să ne fie “îngrădită libertatea” atunci când nu deranjăm pe nimeni.

Vrem să fim lăsați să ne “asumăm individual responsabilitatea” pentru propriile decizii!

Consideram că nu virusul este cauza problemelor economice aparute deja, ci răspunsul inadecvat, disproporționat al politicului la această provocare. Nu există niciun conflict între preocupările umanitare și cele economice. O Românie mai săracă va fi o Românie mult mai puțin sănătoasă, una mai vulnerabilă la boli viitoare. O abordare locală, de jos în sus, este singura cale eficientă de a lupta cu virusul. După cum vedem acum și am văzut și în trecut, în general, conducerea unui stat manifestă structural un deficit de competență în timp de criză.

La nivel fundamental, libertatea este cu adevărat mai importantă decât securitatea – sau - în acest caz – decât o iluzie a securității.

Guvernul nu poate decide ce aspecte ale vieții noastre sunt esențiale sau neesențiale. Poporul nu poate sta pur și simplu acasă și nu poate aștepta ajutoarele guvernamentale din fonduri pe care guvernul, aflat într-un permanent deficit bugetar, nu le are.

Știm că nu suntem o societate avansată medical, tocmai din această pricină ținem să menționăm că abordarea de față este în deplină concordanță cu bunele practici pe care țările din prima linie a combaterii pandemiei SAR-COV2, adică Coreea de Sud, Japonia și Taiwan le-au dovedit. Aceste țări, prin cele două măsuri simple și eficiente: distribuția de măști și distribuția de teste, acompaniate de izolarea celor simptomatici sau asimptomatici, au reușit să conjuge cele două segmente din societate atât de importante acum: sănătatea și economia fără a le prejudicia împreună sau separat.

Economia și urgența repornirii sale nu este, în opinia noastră, un moft sau o atitudine de insubordonare ori de frondă, ci, așa cum arată nenumărați antreprenori, economiști, companii de analiză și strategie, o necesitate imediată interconectată în mod vital și cu strategia de combatere, pe termen mediu și lung a pandemiei, de diminuare consistentă a efectelor sale cumulate și bineînțeles de repornire accelerată a economiei.

După cum știm cu toții, evoluția României nu a fost ușoară în ultimii 30 de ani. De la angajat la angajator, de la firmă mică la companie transnațională, provocările și dificultățile imense ne-au călit pe toți în feluri extrem de complicate. Or, rațiunea, experiența, datele statistice, știința economică și o miriadă de alte discipline, ne arată cât de greu se construiește un climat economic stabil și cât de ușor se pierde.

Prin urmare, pledăm pentru un semnal inechivoc de a ne întoarce în cel mai scurt timp posibil în deplină activitate, doar aceia care gasim de cuviință să o facem, în deplină cunoștință de cauză și prin respectarea firească a regulilor de prevenție în contextul actual.

Numai prin schimbarea de urgență a paradigmei din **#stamacasa** în **#hailatreaba** putem reporni economia, limita pagubele produse deja și demara revenirea la o normalitate imperios necesară.

**Stimați decidenți politici – Redeschideți economia, redați-ne libertatea!
Hai la treabă!**

Semnează, în numele inițiativei #hailatreaba,
Octavian Bădescu,
Fondator Freedom Group
31 Martie 2020